

2507

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

Akciju sabiedrība „Latvijas Rekonstrukcijas un
attīstības banka”

Historiskā izziņa

par 1992. - 2003. gadiem

Fonda Nr. 2507

WZAC

Akciju sabiedrība "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka"
**Akciju sabiedrība "Latvijas Rekonstrukcijas un
attīstības banka"**

Vēsturiskā izziņa
par 1992.–2003. gadu

Vēsturiskā izziņa

par 1992. – 2003. gadiem

1991. gada 14. oktobrī tika noslēgta akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dibināšanas līguma¹. Līgumā noteikta, ka banka tiek dibināta uz Krievu Komercsabiedrību Savienības bankas kārtā un ir tā īpašība, pienākumu, aktīvu un pasīvu pārņēmēja. Tās dibinātāji ir nēsātājskārta personas. Dibinātāji vienojas, ka dibinātā bankā būs slēgti akciju sabiedrība rakstura pieder tikai dibinātājiem) un ne pārņemta valdes dibinātāju ierakstus, pret ko tiks izsniegtas akcijas.

1991. gada 5. novembra dibinātāju ziņojumu² dibinātāji (Krievu tiešsaimes uzņēmums "Valdītājs", firma "Alēks", izstrādātājs savienība "Konsultants") izveidoja akciju sabiedrību "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka", pārveidojot Krievu Komercsabiedrību Savienības banku par slēgtu akciju sabiedrību, pārņemot šo aktīvus un pasīvus (atbilst 01.11.1991.).

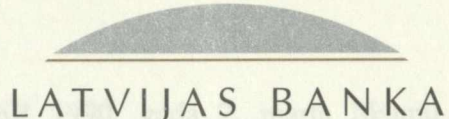
1991. gada 18. novembrī noslēgti dibinātāju vienošanās³ paredz akciju sabiedrības (akciju sabiedrības g. līguma) starp dibinātājiem, veicamo ierakstu aprēķināšanu, dalībnieku kapitāla daļu lieluma (apmaksātajām akcijām), pārvaldes funkciju veikšanas nosaukuma un pārvaldes komisijas izveidošanu.

Fonda Nr. 2507

1991. gada 21. novembrī tika izveidota akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dibināšanas starpība. Tajā tika pieņemti bankas Statūti, izveidota Padome un akciju sabiedrības sastāva un vienas Padomes locekļa Landiāts, Valde trīs cilvēkus un savienības komisija trīs cilvēku sastāvā.

Ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1990. gada 31. jūlija lēmumu "Par Latvijas Bankas izveidošanu" tika izveidota Latvijas Banka un apstiprināta noteikumi "Par Latvijas Banku" (kas ir spēkā šobrīd izmanto "Par Latvijas Banku" pasakojuma).

¹Latvijas Bankas fonds – 24. apr. – 1185. l. – 20–22 l.p.
²Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds – 1185. l. – 1. l.p.
³Latvijas Bankas fonds – 24. apr. – 1185. l. – 23–26 l.p.
⁴Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds – 1185. l. – 2–3. l.p.

LATVIJAS BANKA

Akciju sabiedrība "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka"

Vēsturiskā izziņa
par 1992.–2003. gadu

I

Akciju sabiedrība "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dibināta saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par uzņēmējdarbību" (pieņemts 26.09.1990.), kas nosaka uzņēmējdarbības organizēšanas vispārīgos noteikumus, likumu "Par akciju sabiedrībām" (pieņemts 05.12.1990.) (atbilstoši likuma "Par uzņēmējdarbību" 32. pantā bankām paredzētajai uzņēmējdarbības formai), likumu "Par grozījumiem likumā "Par bankām"" (pieņemts 31.07.1990.) (atbilstoši uzņēmējdarbības veidam) un likumu "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" (pieņemts 20.11.1990.), jo uzņēmums var uzsākt savu darbību pēc tā reģistrācijas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā.

1991. gada 14. oktobrī tika noslēgts akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dibināšanas līgums¹. Līgumā noteikts, ka banka tiek dibināta uz Rīgas Komerciālās inovācijas bankas bāzes un ir tās tiesību, pienākumu, aktīvu un pasīvu pārņēmēja. Tās dibinātāji ir trīs juridiskās personas. Dibinātāji vienojas, ka dibināmā banka būs slēgta akciju sabiedrība (akcijas pieder tikai dibinātājiem) un tās pamatkapitālu veidos dibinātāju iemaksas, pret ko tiks izsniegtas akcijas.

Saskaņā ar 1991. gada 5. novembra dibinātāju ziņojumu² dibinātāji (Rīgas ražošanas uzņēmums "Valdemārs"; firma "Alefs"; ražošanas apvienība "Konsums") izveido akciju komercbanku "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka", pārveidojot Rīgas Komerciālo inovācijas banku par slēgtu akciju sabiedrību, pārņemot tās aktīvus un pasīvus (stāvoklis 01.11.1991.).

1991. gada 18. novembrī noslēgtā dibinātāju vienošanās³ paredz akciju sadali (skatīt akcionāru grāmatu) starp dibinātājiem, veicamo iemaksu apmēru, dalībnieku kapitāla daļu lielumu (apmaksātajām akcijām), pagaidu valdes funkciju veikšanas nosacījumus un pagaidu revīzijas komisijas izveidošanu.

1991. gada 21. novembrī tika sasaukta akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dibināšanas sapulce. Tajā tika pieņemti bankas Statūti, ievēlēta Padome triju cilvēku sastāvā un viens Padomes locekļa kandidāts, Valde triju cilvēku un revīzijas komisija triju cilvēku sastāvā⁴.

Ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1990. gada 31. jūlija lēmumu "Par Latvijas Bankas izveidošanu" tika izveidota Latvijas Banka un apstiprināts nolikums "Par Latvijas Banku" (kas ir spēkā līdz likuma "Par Latvijas Banku" pieņemšanai).

¹ Latvijas Bankas fonds. – 24. apr. – 1185. l. – 20.–22. lp.

² Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds. – 1.1/1-01. l. – 1. lp.

³ Latvijas Bankas fonds. – 24. apr. – 1185. l. – 23.–26. lp.

⁴ Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds. – 1.1/1-01. l. – 3.–5. lp.

Saskaņā ar Latvijas PSR 1990. gada 2. marta likumu "Par bankām" (pieņemts 02.03.1990.), tā grozījumiem un šo nolikumu komercbankas un pārējās iestādes drīkst uzsākt savu darbību tikai pēc Latvijas Bankas licences saņemšanas un Statūtu reģistrācijas Latvijas Bankā⁵.

1991. gada 17. decembrī akciju sabiedrībai "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" Latvijas Bankā tika izsniegta licence bankas operāciju veikšanai saskaņā ar Latvijas Bankas padomes "Pagaidu kārtību, kādā izsniedzamas licences komercbanku un komercbanku filiāļu reģistrācijai" (apstiprināta 05.11.1990.).⁶

Atbilstoši likumam "Par uzņēmējdarbību" uzņēmums tiek uzskatīts par nodibinātu un var uzsākt likumīgu darbību tikai pēc reģistrācijas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā.

Akciju sabiedrība "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" uzsāka savu darbību 1992. gada 27. janvārī, kad tā tika reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā⁷.

Saskaņā ar Statūtiem banka sniedz klientiem kredītu un norēķinu pakalpojumus un veic šādas operācijas:

- atver klientu kontus,
- operāciju izpildes nodrošināšanai un naudas līdzekļu glabāšanai atver korespondentkontu Latvijas Bankā vai citā kredītiestādē,
- uzņēmējdarbību brīvo naudas līdzekļu un citu vērtību glabāšanu,
- juridisko un privātpersonu kreditēšanu,
- kapitālieguldījumu finansēšanu,
- faktoringa un līzinga operācijas,
- norēķinu operācijas banku korespondentu un klientu uzdevumā,
- kases operācijas,
- kontu atvēršanu un uzskaiti klientu uzdevumā ārvalstu valūtā,
- korespondentattiecību nodibināšanu ar ārvalstu bankām "Loro" un "Nostro" kontu atvēršanai,
- eksporta un importa norēķinu operācijas,
- līdzekļu mobilizāciju kontos, kredītu izsniegšanu valūtas resursu robežās,
- valūtas pirkšanu un pārdošanu,
- operācijas ar vērstpapīriem likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā,
- izsniedz galvojumus, garantijas un citas naudā izpildāmas saistības pret trešajām personām rubļos un valūtā,
- kā arī citas bankām ar likumu atļautās operācijas un pakalpojumus.⁸

Bankas pārvaldi īsteno akcionāru pilnsapulce, bankas Padome un Valde. Ar 1992. gada 27. janvāra bankas Padomes sēdes lēmumu tika ievēlēts bankas Padomes priekšsēdētājs. Valdes 1992. gada 27. janvāra sēdē tika ievēlēta Valde triju cilvēku sastāvā, Valdes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks.

⁵ "LPSR Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs". – 1990. – Nr. 12 un Nr. 34.

⁶ Latvijas Bankas fonds. – 24. apr. – 1459. l. – 1.–3. lp.

⁷ Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds. – 1. apr. – 1.1/1-01. l. – 29. lp.

⁸ Turpat. – 1.1/2-02. l. – 1.–3. lp.

Saskaņā ar bankas Statūtiem bankas darbību kontrolē revīzijas komisija, zvērināti revidenti (auditori) un tam pilnvarotas valsts institūcijas.

Līdz Latvijas Republikas likumu "Par bankām" un "Par Latvijas Banku" pieņemšanai komercbanka darbojas saskaņā ar Latvijas PSR likumu "Par bankām", tā grozījumiem – Latvijas Republikas likumu "Par izmaiņām Latvijas PSR likumā "Par bankām"" un ar šā likuma apstiprināto nolikumu "Par Latvijas Banku"⁹, kas nosaka, ka viens no Latvijas Bankas uzdevumiem ir veikt komercbanku darbības koordinēšanu un uzraudzību, veicot to darbības pārbaudes un nosakot ekonomiskos normatīvus.

Nolikuma 27. panta 2. punkts nosaka, ka Latvijas Banka ierosina Latvijas Republikas Augstākajai Padomei apstiprināt komercbankām un citām kredītiestādēm šādus ekonomiskos normatīvus: statūtu kapitāla lielumu, pašu kapitāla un aktīvu summas maksimālo attiecību, bilances likviditātes rādītājus, obligāto rezervju normu, riska maksimālo lielumu uz vienu aizņēmēju, peļņas, rezerves un apdrošināšanas fonda atskaitījumu normas.

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par bankām" (pieņemts 19.05.1992.)¹⁰ Latvijas Banka nosaka komercbankām un citām kredītiestādēm šādus ekonomiskos normatīvus: aktīva posteņu kopsummas un pušu kapitāla maksimālo attiecību, bilances likviditātes rādītājus, obligāto rezervju normu, riska maksimālo lielumu uz vienu aizņēmēju. (III nodaļas "Latvijas Bankas uzraudzība pār kredītiestādēm" 24. pants).

Šā likuma 26. pants paredz, ka Latvijas Banka veic komercbanku un citu kredītiestāžu darbības revīziju ne retāk kā reizi gadā, lai novērstu iespējamo finansiālo nestabilitāti, pārbaudītu, vai kredītiestāde ievēro Latvijas Republikas likumus un Latvijas Bankas noteikumus, kā arī pārbaudītu grāmatvedības uzskaiti un pārskata kopsavilkumus.

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku" (pieņemts 19.05.1992.) Latvijas Banka veic komercbanku un pārējo kredītiestāžu darbības uzraudzību un revīziju, pārbauda tās izdoto saistošo noteikumu izpildi (10. pants), tai ir tiesības piešķirt īstermiņa aizdevumus bankām, kam ir atvērts konts Latvijas Bankā (36. pants), noteikts, ka visām komercbankām obligāti jānogulda Latvijas Bankā zināms procents no to pasīvos esošo piesaistīto līdzekļu kopsummas (38. pants). Latvijas Banka apstiprina komercbanku statistikas pārskatu veidlapas un šo pārskatu iesniegšanas kārtību (39. pants).

Ar Latvijas Bankas padomes 1992. gada 5. novembra lēmumu Nr. 2/4 "Par komercbanku un citu kredītiestāžu darbības regulēšanas ekonomisko normatīvu noteikšanu" tika apstiprināti komercbanku un citu kredītiestāžu darbības regulēšanas ekonomiskie normatīvi, kas jāievēro komercbankām. Tie ir: aktīvu posteņu kopsummas un pušu kapitāla maksimālā attiecība, bilances likviditātes rādītāji, riska maksimālais lielums uz vienu aizņēmēju (kredīta maksimālā summa vienam aizņēmējam) un Latvijas Bankā deponējamo obligāto rezervju norma, katram normatīvam atsevišķi nosakot tā spēkā stāšanās termiņu.

⁹ "LPSR Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs". – 1990. – Nr. 34.

¹⁰Turpat.

Ar Latvijas Bankas padomes 1993. gada 21. septembra lēmumu Nr. 10/9 tika apstiprināti norādījumi par komercbanku un citu kredītiestāžu gada pārskatiem (sākot ar 1993. gadu) un kredītiestāžu bilanču, peļņas un zaudējumu aprēķinu vispārējā shēma.

Ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 1992. gada 14. oktobra lēmumu¹¹ Latvijas Republikā ar 1993. gada 1. janvāri tiek atzīti par spēkā neesošiem visi komercbanku un citu kredītiestāžu darbību regulējošie bijušās PSRS Valsts bankas normatīvie akti.

Bankas 1993. gada 5. augusta akcionāru ārkārtas pilnsapulcē tika pieņemts lēmums par jauna akciju laidiena izsludināšanu, piedāvājot iegādāties akcijas esošajiem akcionāriem, un pieņemti Statūtu grozījumi, kas nosaka, ka neiegādātās otrā laidiena akcijas tiek piedāvātas brīvai parakstīšanai, tādējādi akciju sabiedrībai kļūstot par atvērtu akciju sabiedrību (dibināta kā slēgta akciju sabiedrība).

Sakarā ar bankas nespēju nodrošināt savu saistību izpildi un Latvijas Bankas noteikto normatīvu neievērošanu Latvijas Bankas valde 1994. gada 18. martā pieņēma lēmumu atsaukt akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" licenci bankas operāciju veikšanai un iesniegt Latvijas Saimnieciskajā tiesā prasību par tās atzīšanu par maksātnespējīgu.

Ar Latvijas Saimnieciskās tiesas 1994. gada 7. aprīļa spriedumu banka tika atzīta par maksātnespējīgu un bankas maksātnespējas laikā tika iecelts administrators.

Ar Latvijas Saimnieciskās tiesas 1995. gada 23. janvāra papildspriedumu banka tika atzīta par bankrotējušu.

Maksātnespējīgās likvidējamās akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" bankrota procedūra pabeigta un tās maksātnespējas process izbeigts ar Latvijas Republikas Rīgas Apgabaltiesas 2003. gada 1. aprīļa lēmumu.¹²

II

Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dokumenti Latvijas Bankas Arhīvā tika saņemti 1994. gada 27. decembrī ar lietu nodošanas un pieņemšanas aktu (pavisam 551 lieta).

2004. gadā pēc akciju sabiedrības maksātnespējas procesa izbeigšanas Latvijas Bankas darbinieki veica akciju sabiedrības dokumentu aprakstīšanu. Kopā ar akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" dokumentiem tika saņemti arī Rīgas Komerčiālās inovācijas bankas dokumenti par 1988.–1991. gadu. Tie tika atlasīti un iekļauti atsevišķā fondā (pavisam 84 lietas).

¹¹ "LPSR Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs". – 1992. – Nr. 22.

¹² Akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" fonds. – 1.1/15-01. 1. – 3. lp.

Akciju sabiedrības dokumentu aprakstīšanas rezultātā izveidots lietu un dokumentu apraksts Nr. 1 par 1992.–1994. gadu. Lietas aprakstā sakārtotas pēc funkcionālā principa un veido trīs apraksta iedaļas:

- 1.1. bankas pārvalde un uzraudzība,
- 1.2. noguldījumi un kredīti,
- 1.3. grāmatvedība un kase.

Katrai apraksta iedaļai ir sastādīts lietu un dokumentu kopsavilkuma apraksts.

Pirmajā iedaļā iekļauti bankas dibināšanas dokumenti, akcionāru grāmata, protokoli, dokumenti par peļņas sadali, normatīvu izpildes aprēķini, pārbaužu dokumenti u.c. Pirmajā iedaļā iekļauti arī darbinieku darba līgumi un darba algas izmaksas saraksti (personālsastāva dokumenti Latvijas Bankas Arhīvā netika saņemti), kā arī lieta ar Tiesas spriedumiem un lēmumiem par bankas darbības pārtraukšanu.

Otrajā iedaļā iekļautas bankas klientu juridiskās lietas, kredītu un noguldījumu lietas, Kredītkomitejas protokoli, kā arī pretenzijas un prasību pieteikumi Latvijas Saimnieciskajā tiesā par neatmaksāto aizdevumu atgūšanu u.c. Prasību pieteikumu lietās atrodas kredītu lietu kopijas, jo to oriģināli iesniegti tiesā.

Trešajā iedaļā iekļauti grāmatvedības un kases dokumenti – grāmatvedības kopsavilkuma pārskati, attaisnojuma dokumenti par katru darbadienu, kontu izraksti, kases grāmata, kases žurnāli, bankas iekšējie dokumenti u.c.

Lietu un dokumentu aprakstā pavisam iekļautas 217 lietas par 1992.–1994. gadu. Dokumentu fiziskais stāvoklis ir labs.

Vēsturisko izziņu sastādīja
Latvijas Bankas Arhīva arhivāre

I. Sproģe

I. Sproģe

Latvijas Bankas Arhīva vadītāja

B. Blese

B. Blese

Ar akciju sabiedrības "Latvijas Rekonstrukcijas un attīstības banka" vēsturisko izziņu par 1992.–2003. gadu iepazinos.

I. Rimševičs
I. Rimševičs
Latvijas Bankas
prezidents

A. Raņķe
A. Raņķe
Komunikācijas pārvaldes
vadītāja

Rīgā 01.2005.

Šinī lietā 5 (piecas)
numurētas lapas
20 05 g. "4." » novembrī
LVA arhivists Naucaj

No